

Karen Horsens' prædiken 2. juledag

Taler

Karen Horsens
Domprovst

Omstændigheder

Prædikenen er holdt i slutningen af 1970'erne eller 1980'erne i enten Vor Frelzers Kirke på Christianshavn eller Roskilde Domkirke.

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 10, vers 32-42

- 1 Den, der ikke har haft lejlighed til at komme i kirke juledag og derfor indfinder sig 2. juledag i forventning om at komme til julegudstjeneste, kan nok have grund til at føle sig dårligt behandlet, når det viser sig, at han skal høre om Stefanus, der bliver stenet, og Jesus, der aldeles ikke er kommet for at bringe
5 fred, og disciplene, der ikke skal regne med at have andet end forfølgelse, mishandling og død i udsigt.

Og her gik man og troede, at det stadigvæk var jul!

- 10 Men vi får finde os i det. Skt. Stefansdag er en gammel martyrdag og egentlig ikke nogen 2. juledag.

Egentlig siger disse barske tekster ikke andet end, hvad der allerede stod i teksten til i går. Han kom til sine egne, læste vi i Johannes' version af juleevangeliet.

- 15 Han, der havde skabt os, kom til os i Jesu skikkelse for at fortælle os det, vi havde glemt, nemlig hvad vi egentlig er for nogle, og hvad vi og vort liv skal bruges til. Sådan som han, der har skabt os, vel bedst må vide det. Men hans egne tog ikke imod ham, – sådan fortsatte evangeliet, og det er den linie, som trækkes videre ud på Skt. Stefansdag.

20

Lyset skinnede i mørket, og mørket fik ikke bugt med det. Men det gjorde rigtignok sit bedste. Glæden for alt folket vakte ikke uden videre folkets jubel. I skal ikke mene, jeg er kommen for at bringe fred, siger Jesus.

- 25 Det var ellers lige det, vi mente. Vi havde tænkt os, at julens evangelium, fredens

evangelium skulle bringe fred ved at samle alle, der elsker freden, alle der er af god vilje, samle os og styrke os til at føre fredens sag, så vi kunne vinde over de andre, krigsmagerne, de onde, de ufredelige, dem der ødelægger alt for os jævne,
30 almindelige mennesker, der elsker freden og det gode og kun ønsker det så godt for os allesammen.

Vi er tit nok blevet enige om, at det ikke er til at begribe, at folk ikke kan holde fred. At der bestandig skal være krig et eller andet sted i verden. At folk ikke kan
35 enes i familierne, i ægteskaberne, på arbejdspladserne, at de unge skal være så besværlige. Kan man begribe det med al den splid og uro, når man nu kan se, hvor godt vi kunne have det med hinanden og med livet, om blot vi kunne holde fred, allesammen. Men vi fredselskende sjæle har den kranke skæbne, at der er nogen, der ikke vil som vi. Og derfor var det altså, vi mente, at Jesu milde
40 lære passende kunne samle alle os elskere af freden og hjælpe os til at overbevise de andre, lære de andre også at elske freden, så vi alle kunne leve i et stort, enigt og evigt broderskab.

Men dér mente vi åbenbart forkert.

45 Jeg er ikke kommet for at bringe fred!

Nej, Jesus kom ikke til verden for at samle sig et parti af fredselskere, for der var ingen. Der *er* ingen. Lyset, Kristus, kom til verden og fandt her kun mørke. Der
50 var kun det ene lys, Kristus selv. Og sådan er det stadig, der er kun det ene lys, Kristus selv, hans ord. Og det ord skaffer sig kun hørt af os i en stadig kamp med os, et stadigt angreb på os.

Der er fremdeles ikke dannet et parti, et folk eller en menighed, for hvem det
55 eneste selvfølgelige er det: at elske andre højere end sig selv – hvilket er den eneste måde, hvorpå man retteligt betragtet kan elske freden.

Så længe du og jeg sætter vor egen ret, vor egen fordel højere end vort medmenneskes, så er det lidet bevendt med vor kærlighed til freden. Enhver, der
60 kender til at elske sig selv fremfor sin næste, kender også det stof, hvorefter krig og undertrykkelse er gjort.

Det er muligt, vi har meget fornuftigere politiske meninger, end de har, der traditionelt må bære ansvaret for de store katastrofer i verden. Det er muligt, vi

har nogle bedre ideer til, hvordan alverdens egoismer kan sættes til at holde hinanden i ave, så de mest åbenbare ulykker undgås; men det er en anden sag. Det rokker ikke ved, at det sind, det menneskehjerte, hvoraf al elendigheden udspringer – det er af samme art som vort. Derfor er glæden for alt folket
70 forfulgt i denne verden, den fordrejes og kvæles, også af os. Hvor ofte ville jeg ikke samle jer, som hønen samler kyllingerne under sine vinger, men I ville ikke, siger Jesus. Nej, vi ville ikke, alle vi fredselskende, for så dybt stikker vor kærlighed til freden nu heller ikke, at vi kan finde os i at blive slået i hartkorn med hvem som helst, – f.eks. vil vi da nødigt stilles lige med dem, de andre,
75 krigsmagerne, de forstokkede, dem der ødelægger verden for os. Næ, Jesus har ret: vi vil faktisk ikke.

Denne tale er holdt til mennesker, hvis situation var den, at de kunne risikere personlig forfølelse for evangeliets skyld. Det er på ingen måde vor situation.
80 Man skal være sart som prinsessen på ærten for at kunne komme af sted med at føle sig som martyr for sin tro i dagens Danmark. Men selvfølgelig: vil man absolut være martyr, kan man jo regne det for et martyrium, at andre får lov til at tro og mene noget andet, end man selv gør. Den slags martyrier er imidlertid altid til at bære, selv uden nogen speciel troens kraft.

85 Det væsentlige er imidlertid ikke, at disciplenes situation i verden her afmales som de forfulgtes, men derimod at evangeliets situation beskrives som den: til enhver tid at være forfulgt. Forfulgt, også af disciplene, også af dem, der til skiftende tider betragter sig som menigheden på jorden. Vi vil ikke, som
90 evangeliet vil. Vi vil ikke den selvforglemmende kærlighed, som Kristus forkynder. Derfor bliver der strid, hver gang evangeliet lyder. Strid mellem vore hjerter og det evangelium, som vi gør modstand imod og dog ikke kan være foruden.

95 Det er vel en tilfældighed, at en martyrdag er havnet her lige midt i julen. Men den står godt og solidt her. Vi hører aldrig evangeliet som dem, der begejstret tilslutter sig det og er så enige, så enige med Vorherre. Vi hører kun evangeliet som dem, der ved, at vore hjerter og vor vilje befinder sig i en dyb og vedvarende konflikt med Kristus og hans ord. Og nu står Skt. Stefans dag her sammen med
100 juledagene og siger til os, at nok er julens evangelium forfulgt på jorden, dets glæde er hjemløs og jages fra sted til sted i denne verden, og nok er vi lige til at græde over, – men jul er det nu alligevel, jul har det været lige siden den første jul, da et barn blev født og natten hun blev til morgen. Vorherre rakte ikke sine

105 mennesker en hånd den julenat for så at trække den tilbage, da den ikke blev modtaget.

Han kom til sine egne – og hans egne tog ikke imod ham, – men han blev, hvad enten de tog imod ham eller ej.

110 Jeg ville samle jer, som hønen samler kyllingerne under sine vinger, men I ville ikke. Nej, det er sandt:

Forhærdede tidselgemytter,
115 så stive som torne og støtter.

Vist så, intet mere træffende kunne siges om os; men hør så her:

Himlen lydt, melder nyt:
120 Kristus lod sig føde.

Og så må vel hjertet løfte sin glædes vinger – her er nok af det, som gør hjerter glade.

125

Kilde

Manuskript taget fra Karen Horsens (1990) 'I disse korte dage', s. 67-71, Forlaget Aros; og udgivet med tilladelse fra Karen Horsens' søn, Rasmus Christian Olsen.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

130

Tags

2. Juledag, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-horsens-praediken-2-juledag>

135

140